

- 10 (5) 1. Fühlerglied und Schenkel einfarbig grün (im Tode gelb).
 11 (12) Scheitel beim ♂ 2,0 ×, beim ♀ 2,5 × so breed wie das Auge. ♀ stets makropter. Genitalien des ♂ siehe Fig. 3! 6. *Ph. virescens* nov. spec.
 12 (11) Scheitel beim ♂ 2,44 ×, beim ♀ 3 × so breed wie das Auge. ♀ stets mit verkürzten Halbdecken. Genitalien des ♂ siehe Fig. 4d!
 7. *Ph. veraiensis* Lindbg.

Hamburg-Langenhorn 1, Moorreye 103, Westdeutschland.

Zweefvliegenre vangsten in (1957), 1958 en 1959 door leden van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie

door

H. J. P. LAMBECK

In 1958 en in 1959 heeft de NJN zich, nog meer dan in 1956 en 1957 het geval was, bezig gehouden met de zweefvliegen. Van de vangsten in 1956 en 1957 gaf de heer VAN DER GOOT een overzicht (*Ent. Ber.* 17 : 51—52, 1957, en 18 : 233—235, 1958). Enkele aardige waarnemingen uit die jaren zijn nog niet in zijn artikelen vermeld. Zij zijn daarom in dit overzicht opgenomen.

In het werkkampje van de Insektenwerkgroep (IWG) der NJN in het Naardermeer (16-23.VII.1958) werden 35 soorten gevangen. De belangrijkste vangst was die van *Liops vittata* Meig. Hoewel deze soort de laatste tijd nogal eens gevangen werd, is hij toch nog altijd de moeite waard. *Cinxia borealis* Fall. is een soort, die thuis hoort aan oligotroof water. De vangst bij het voedselrijke Naardermeer is dan ook vreemd. *Tubifera hybrida* Lw. was er vrij gewoon. De laatste vermeldenswaardige soort is *Xanthandrus comtus* Harr.

Het werkkampje, dat van 21 tot 29.VII.1959 te Dwingelo (Dr.) gehouden werd, leverde de volgende vangsten op: 1 ♀ van *Pelecocera tricineta* Mg., 2 ♂♂ van *Eumerus sabulonum* Fall. Beide waarnemingen werden gedaan door J. W. BIJL op het Leggelderveld op 26.VII. V. JANSEN ving in hetzelfde kampje enkele exemplaren van *Eristalis anthophorinus* Fall.; ik ving van deze soort 4 stuks eveneens in Drente (Wijster), anderhalve week eerder, in het werkkampje van de KNNV-IWG. Dat we toen *P. tricineta* niet vingen, was waarschijnlijk te wijten aan de vroege datum. Het is nl. een typische najaarssoort.

J. W. BIJL ving een ♀ van *Syrphus grossulariae* Meig. (23.VII.1957) bij de Winkelsvennen nabij Oisterwijk. Dit is een van de weinige vangsten buiten Z.-Limburg, die mij bekend zijn.

Ook de volgende vangsten van hem zijn de moeite waard: 1 ♂ van *Chrysotoxum verralli* Coll. samen met twee mannelijke exemplaren van *C. octomaculatum* Curt. (Hoge Veluwe, 17.VI.1959). Dit is het zevende exemplaar van Nederland. Verder 1 ♀ van *Syrphus venustus* Meig., var. *friuliensis* v. d. Goot. in Bilthoven op 4.V.1959. VAN DER GOOT beschreef hem als subspecies uit Italië, maar in Nederland moet men van een variatie spreken, daar het type sterk overheerst. Mij is verder slechts één vangst bekend (J. A. W. LUCAS: Vaals). In Twente (Dinkelbossen bij Denekamp) ving hij op 18.VIII.1959 een ♂ van *Arctophila mussitans* Fabr. Vooral buiten Z.-Limburg een goede vangst!

A. FORTUIN deed de volgende vangsten: 1 ♀ van *Didea alneti* Fall. (7.V. 1959). Deze soort wordt slechts sporadisch gevangen, de laatste jaren in toenemend aantal. Ook de vangst van *Syrphus annulipes* Zett. (7.V.1959) is, vooral daar hij buiten Z.-Limburg gedaan werd, een zeer goede. Beide vangsten zijn gedaan in de Trekerbossen bij Amersfoort. Op een weiland in deze bossen ving FORTUIN op één dag een tiental exemplaren van *Syrphus lunulatus* Meig. Gedurende de gehele maand mei nam hij *S. lunulatus* waar. Twee soorten, die in het binnenland zeldzaam zijn, maar in het overige deel van Nederland veel meer waargenomen worden, zijn: *Parhelophilus versicolor* Fabr. en *Didea intermedia* Lw. De data, waarop hij deze vangsten deed, zijn resp. 17.V en 10.V.1959 (eveneens in de Trekerbossen).

M. FREUDENTHAL ving op 11.VIII.1958 een ♀ van *Volucella zonaria* Poda bij Gulpen. Het exemplaar vloog op Wilde marjolein (*Origanum vulgare* L.). Waarschijnlijk zijn er nu zo'n 25 exemplaren bekend uit Nederland.

Volucella inflata Fabr. werd op 19.VII.1959 te Gulpen (Schweibergerbos) gevangen door W. LUBBERS. Het betrof hier een vrouwelijk exemplaar van deze in heel Europa wel zeldzame (in Nederland zéér zeldzame) soort.

Bij Oegstgeest ving hij een ♀ van *Lampetia equestris* Fabr., var. *nobilis* Meig. (faun. nov. var.) op 3.VI.1958. Te Zoeterwoude (bij Leiden) ving hij een ♀ van *Neoascia genculata* Meig., een weinig gevangen soort. *Sphegina clunipes* Fall. ving hij bij Hulshorst (3.VII.1958) en bij Tilligte (Twente) (26.VIII.1958); beide malen één ♀. Van *Pipiza festiva* Meig. ving hij 5 ♀♀ (17.V tot 13.VI. 1959), eveneens te Oegstgeest. Bij Weert ving hij 2 exemplaren van *Zelima florum* Fabr. (op resp. 15 en 17.VII.1958).

A. FORTUIN ving van 10-20.VIII.1958 op Terschelling de volgende soorten nieuw voor dit eiland: *Cheilosia pagana* Meig., *C. bergenstammi* Beck., *Didea fasciata* Macq., *Platychirus scambus* Staeg. en *Volucella pellucens* L. Het aantal soorten, dat van Terschelling bekend was, bedroeg 56 (VAN DER GOOT, *Ent. Ber.* 16 : 241—244, 1956, en 18 : 233—234, 1958). Dit aantal is nu gestegen tot 61. Verder ving FORTUIN o.a.: *Baccha obscuripennis* Meig., *Chamaesyrphus lusitanicus* Mik., *Cheilosia longula* Zett., *Melanostoma scalare* Fabr., *Pelecocera tricincta* Meig., *Platychirus albimanus* Fabr., *P. manicatus* Meig., *Syrphus albostrigatus* Fall., *S. cinctellus* Zett. en *S. tricinctus* Fall. *Syrphus cinctellus* werd pas in 1957 voor het eerst op Terschelling gevangen.

Ik kan nog de volgende vangsten van mijzelf vermelden:

Eurinomyia lunulata Meig., 1 ♀ bij Beerse (bij Oisterwijk) op 22.VII.1957. Deze zeldzame soort komt voornamelijk voor in moerassen.

In begin april (3 en 4) 1959 ving ik te De Bilt op wilgekatjes 4 ♀♀ van *Melangyna quadrimaculata* Verr. Verder vele exemplaren van *Cheilosia albipila* Meig. en 4 exemplaren van *Syrphus lasiophthalmus* Zett. Alle soorten zijn typische voorjaarsdieren. Te Oostvoorne ving ik op 10.V.1959 een ♂ van *Eriozona syrphoides* Fall. De weinige exemplaren die uit ons land bekend zijn, zijn alle in augustus gevangen. Op Voorne was *Syrphus venustus* Meig., var. *hilaris* Schin. vrij gewoon. Ook LUBBERS ving een exemplaar bij Oegstgeest.

Bij Heelsum (Gld.) ving ik 6 stuks van *Chrysotoxum cautum* Harr. (31.V. 1959). Deze soort komt voornamelijk in Z.-Limburg voor en is er buiten een ongewone verschijning. Andere vangsten bij Heelsum waren: 1 exemplaar van

Orthonera nobilis Fall. en verscheidene exemplaren van *Chrysogaster viduata* L. De opmerking gemaakt bij *C. cautum* is ook voor deze twee soorten op zijn plaats.

Bij Baarn ving ik op 6.VIII.1959 één ♂ van *Triglyphus primus* Loew. Deze soort is in Nederland zeldzaam. In 1935 (?) werd één exemplaar bij Amsterdam gevangen en in mei van dit jaar verzamelde VAN DER GOOT er verscheidene in Z.-Limburg. Het is wel vreemd dat er in één jaar, nadat hij jaren lang niet is gevangen, ineens meerdere gevangen worden. In Baarn was ik eigenlijk om *Eumerus flavitarsis* Zett. te vangen, nadat de heer VAN DOESBURG Sr. zo vriendelijk was geweest mij de plaats te wijzen, waar hij hem indertijd had gevangen. Dit mocht echter niet gelukken. Misschien is de soort wel helemaal verdwenen of misschien was ik te laat in het jaar. (VAN DOESBURG ving ze begin juli, maar ze kunnen nu vroeger gevlogen hebben in verband met het uitzonderlijk vroege jaar.) Wel ving ik nog *Zelima lenta* Mg., *Z. sylvarum* L. en *Paragus tibialis* Fall. In Twente, 16.VIII.1959, zag ik een exemplaar van *Cheilosia illustrata* Harr., een soort die in het binnenland bepaald ongewoon is.

Uit Finland ontving ik via J. W. BIJL van A. DE SMIDT een aantal Syrphiden. Mijn dank hiervoor. Onder deze bevonden zich twee uitgesproken noordelijke dieren, t.w. 1 ♀ van *Syrphus tarsatus* Zett. en 1 ♀ van *Tubifera affinis* Whlbrg. Bovendien was er een ♀ bij van *Eristalis rupium* Fabr. De eerste soort werd gevangen bij Kilpisjärvi. Dit ligt dicht bij de Zweedse grens, op $\pm 64^{\circ}$ N.B. De vangst geschiedde op een datum tussen 26.VII en 4.VIII.1958. De twee andere soorten zijn uit Zuid-Finland afkomstig, nl. resp. uit Evo en Lamni (data tussen 4 en 15.VIII.1958).

Rest mij nog mijn dank te betuigen aan de heer VAN DER GOOT, die mij een lijstje toestuurde met de Terschelling-vangsten van FORTUIN.

Summary

Some uncommon species of Syrphidae were discussed, which are collected by members of the Netherlands Youth Association for Nature Study (NJN) in (1957), 1958 and 1959. The following observations deserve special attention: the first record of *Lampetia equestris* Fabr., var. *nobilis* Meig. in the Netherlands, the capture of *Triglyphus primus* Loew., which was only two times collected in Holland. Also *Arctophila mussitans* Fabr., *Didea alneti* Fall., *Volucella inflata* Fabr., *Eriotona syrphoides* Fall., *Chrysotoxum verralli* Coll. and the second record of *Syrphus venustus* Meig., var. *friuliensis* v. d. Goot, are remarkable. *Cheilosia pagana* Meig., *C. bergenstammi* Beck., *Didea fasciata* Macq., *Platychirus scambus* Staeg., *Volucella pellucens* L. are new for Terschelling, one of the Northsea-islands.

Rotterdam-4, De Graeffstraat 9a.

Oporinia christyi Prout (Lep., Geom.). Hiervan lees ik in de catalogus, dat deze soort in het bosgebied van Z.O.-Limburg gewoon is. In 1948 werden er door DELNOYE 80 exemplaren van gevangen. Mijn ondervinding wijkt hier zeer van af. Ik heb de laatste acht jaren in de vliegtijd dit bosgebied dagen lang afgezocht. Het resultaat was de vangst van slechts enkele *dilutata*'s en van geen enkele *christyi*. Zodat het vermoeden bij mij opkomt, dat de vangst in 1948 berust op een tijdelijk naar het noorden verplaatsen van de grens van het areaal als gevolg van het zeer gunstige jaar 1947.

J. LUKKIEN, Kerkstraat 12, Ruurlo.